

2019-08-22

Diarienummer: Ä 2019-423

Infrastrukturdepartementet

Skatteverkets promemoria fördjupad utredning rörandekoppling mellan utländska eID-handlingar och svenska identitetsbeteckningar

Tillväxtverket arbetar för att stärka företagens konkurrenskraft. Det gör myndigheten genom att skapa bättre förutsättningar för företagande och attraktiva regionala miljöer där företag utvecklas. Tillväxtverket har också i uppdrag att vara utvecklingsmyndighet för arbetet att skapa enkla digitala myndighetskontakter för företag.

Tillväxtverket är också ansvarig för den svenska kontaktpunkten för företag enligt EUs tjänstedirektiv (2006/123/EG) och har i samband med detta ansvar tidigare deltagit i arbetet med implementationen av EIDAS förordningen (910/2014) genom deltagande i bl.a. eSENS projektet samt efterföljande arbeten med en central portal på EU nivå, den så kallade "single digital gateway".

Remissvaret är skrivet utifrån dessa utgångspunkter.

Sammanfattning

Mot bakgrund av den delvis osäkra behovsbilden samt kommande beslut om ett statligt ID-kort anser Tillväxtverket att det i nuläget är bättre att avstå från att utveckla ett kopplingsregister.

Tillväxtverket vill i detta sammanhang påtala att ambitionen med EUs strategi för digital rörlighet är att e-tjänster ska kunna användas fullt ut över landsgränserna. I svenska e-tjänster krävs ofta ett person- eller samordningsnummer för att de bakomliggande verksamhetssystemen ska fungera. Individer från andra EU-länder hamnar därmed ofta i ett s.k. väntrum där e-tjänsten inte går att utföra när de loggar in med sitt nationella eID (oavsett om den aktuella ärendetypen kräver ett person/samordningsnummer eller inte). Eftersom detta kan ha bäring på den svenska infrastrukturen för e-legitimationer inklusive det föreslagna kopplingsregistret så bör man i fortsatta utredningar beakta även denna fråga.

Tillväxtverkets bedömning

Tillväxtverket anser att Skatteverkets promemoria utgör ett bra underlag vad gäller de juridiska och säkerhetsmässiga aspekterna av det kopplingsregister som föreslås.

Tillväxtverket vill däremot peka på att den behovsbild för både privatpersoner och företag för som redovisas inte är tillräckligt detaljerad för att bedöma om

nyttoeffekterna på några års sikt kan motivera kostnaden på ca 12 miljoner kr för utveckling av systemet och därefter ca 8 m.kr. per år för drift och förvaltning (ca 90 m.kr under en tioårsperiod). När det gäller Tillväxtverkets målgrupp, företag, bedömer även utredningen att konsekvenser/effekter blir begränsade (kap 8.4).

Hur många individer (privatpersoner/företagare) kan det bli frågan om som faktiskt kopplar ihop sin utländska e-legitimation med sitt svenska personnummer (genom att fysiskt besöka polismyndigheten på plats i Sverige) och hur mycket tid och pengar sparas hos berörda myndigheter genom att e-tjänster används istället för analoga tjänster?

De individer som förmodligen utgör den största gruppen användare av kopplingsregistret är troligen svenska medborgare vilka dessutom kan få möjlighet att anskaffa ett statligt ID-kort med e-legitimation på en svensk utlandsmyndighet (ambassad) enligt utredningen SOU 2019:14 – Ett säkert statligt ID-kort – med e-legitimation. Ifall förslagen i den utredningen genomförs kan ett sådant statligt ID-kort med e-legitimation finnas tillgängligt 2022.

Eftersom den nya statliga e-legitimationen föreslås vara på tillitsnivå 4 kan denna legitimation användas för att via en e-tjänst låta den enskilda individen koppla ihop sitt utländska eID med sitt svenska personnummer, om ett sådant behov skulle finnas.

Den kvarvarande gruppen individer som skulle använda kopplingsregistret utgörs då i huvudsak av personer från andra EU länder som fått ett svenskt personnummer men lämnat landet och samtidigt har behov/ärenden i Sverige där det krävs att det svenska personnumret kan kopplas till personens utländska eID. Frågan är hur många som ingår i denna grupp och om de i praktiken skulle resa till Sverige för att på plats hos Polismyndigheten genomföra hopkopplingen av sitt utländska eID med sitt svenska personnummer?

Kostnaderna för de myndigheter som ska nyttja kopplingsregistret förefaller också vara oklara i flera delar, det kommer exempelvis att krävas någon form av teknisk anpassning av en e-tjänst för att den ska kunna utbyta information med kopplingsregistret.

Tillväxtverket anser därmed att det i nuläget är bättre att avstå från att utveckla ett kopplingsregister till dess att beslut tagits om det statliga ID-kortet samt kostnader för övriga myndigheter, behov och nyttoeffekter av ett kopplingsregister klarlagts ytterligare.

Relaterade frågor

Tillväxtverket vill slutligen föra fram det större perspektivet med EUs tjänstedirektiv (2006/123/EG), EIDAS, "single digital gateway" och EUs strategi för digital rörlighet. Det vill säga att e-tjänster ska kunna användas fullt ut över landsgränserna. I svenska e-tjänster krävs ofta ett person- eller samordningsnummer för att de bakomliggande verksamhetssystemen ska fungera, i stort sett hela den offentliga förvaltningen är byggd på detta sätt. Individer från andra EU-länder hamnar därmed ofta i ett s.k. väntrum där inga e-tjänster går att utföra när de loggar in med sitt nationella eID (oavsett om den aktuella ärendetypen kräver ett person/samordningsnummer eller inte). Denna fråga löses inte av det föreslagna kopplingsregistret.

Tillväxtverket ansvarar för den svenska kontaktpunkten enligt tjänstedirektivet vilken på grund av "väntrumsproblematiken" inte uppfyller kraven i direktivet. Sverige har därför den 7 juni 2019 tagit emot en formell underrättelse från EU-kommissionen om överträdelse (2018/2396). EU-kommissionen påpekar exempelvis; "För att kunna använda den e-tjänst som Stockholms stad erbjuder för registrering av livsmedelsanslagningar behöver man ha ett svenskt organisationsnummer eller personnummer. Om tjänsteleverantören inte har något av dessa är elektronisk hantering omöjlig. Detta utgör en begränsning för tjänsteleverantörer från andra länder." EU-kommissionen uppmanar därför de svenska myndigheterna att "Säkerställa att tjänsteleverantörer från andra länder kan få tillgång till och utföra online-förfaranden som kräver ett svenskt organisationsnummer eller personnummer". Tillväxtverket ansvarar även för den svenska kontaktpunkten enligt yrkeskvalifikationsdirektivet och Sverige har även här tagit emot en formell underrättelse från EU-kommissionen med samma typ av påpekanden som för tjänstedirektivet.

Tillväxtverket vill därför påtala att frågan om ett kopplingsregister samt andra delar i infrastrukturen för e-legitimationer behöver betraktas i ett större perspektiv.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschef Anna Johansson. Magnus Lundsten har varit föredragande. I handläggningen har också enhetschef Anders Nyström, Staffan Bornehäger, Kristina Lindskog, Anna Stattin och Gunnar Wennerholm deltagit.

Anna Johansson

Magnus Lundsten